

LIBERTATEA

ABONAMENTUL: „Libertatea“, „Foia Interesantă“ și Plugarul Luminat — 100 Lei pe an, 50 Lei pe 1/2 an, 25 Lei pe 1/4 de an.

Pentru țărani: preoți, învățători, mici meseriași și mici negustori: 60 Lei pe an, 30 Lei pe 1/2 an, 15 Lei pe 1/4 de an.

Pentru Iugoslavia 40 Dinari. — Cehoslovacia 30 coroane. — America 2 dollari, cari se trimit dlui Iohn I. Savu, I. Main Str. Warren, Ohio.

Redacția în Orăștie (Trans.) | Foie pentru popor | Director: Pr. IOAN MOȚA | Apare în fiecare Joi | Administrația în Orăștie (Trans.)

Ă se întărească credința noastră!

Sfântul praznic al Învierii, este sărbătoarea *întării creșterii* pe care a adus-o și a dat-o lumii, Mântuitorul nostru Iisus Christos.

Fiul lui D-zeu propoveduia în veștări noi, ca pentru o lume nouă, pentru o viață nouă, să ai bună ca cea din trecut, și însoțea învățăturile sale, cu minuni, cari să încredințeze pe cei ce le primeau și vedeau, că însuși Dumnezeu crează prin acelea! Totuși, oamenii se îndoiau. Dar când Iisus a fost răstignit, pus în mormânt și *înviat* din morți, și după cum spuneau profețiile și însuși o spusese, — credința tuturor s'a întărit, de la mai putut-o sfărîmă nimic pe această lume! De aceea sărbătoarea Învierii e sărbătoarea întării în credință!

Neamul nostru a trecut și prin furtunoase vremi, prin cumplite săptămâni de patimi, și s'a chiar „răstignit“ de dușmanii săi dușmani, și pus în groapa mare ce i se săpase, dar el s'a ridicat puternic din ceea ce și cu steagul Învierii în lume, și s'a înălțat la viața cea nouă și largă și fericitoare, — și are il apropiu de Dumnezeu de nemurire.

După Înviere au urmat încă multe turburi pentru închinătorii lui Înviat, până ce s'a porocit Duhul Sfânt peste ei și a luminat prin limbile de foc, și i-a desăvârșit în mergerea pe drumul vieții celei nouă.

Prin aceste zile turburi de după Înviere, trece și slăvitul nostru neam astăzi, — dar în cămăntările lui, în zbaterile lui, în toate ale lui, vedem semnele care ne întăresc credința, și să pogorîse-va Duhul Sfânt și peste el și lumină-va pe conducătorii lui, și ei află-vor că a cea bună, care să desăvârșească viața acestui neam în noua împărăție ce i-a hărăzit-o Dumnezeu și norocul lui cel bun.

Așa să credeți, fraților, și semnul acestei credințe Vă dăcem tuturor

Christos a înviat!

In Sfatul Țării

s'au urmat săptămâna trecută cu repeziciune votările de legi. Cum partidele de împotrivire nu mai erau de față, decât în parte, deputații din partea guvernului au votat Constituția și pe paragrafi, — adevărat au întărit din partea lor legea întregă.

— Prin acea Constituție s'a stabilit dreptul de împreună viețuire a popoarelor ce se găsesc între hotarele țării, — după îndrumările date de Contractul de pace dela Paris. Acel contract a poruncit României, și ea iscăind acea pace, s'a obligat a împlini acele porunci, că să dea drepturi deopotrivă popoarelor și să primească în îșrul popoarelor cu drepturi de cetățeni, și pe *Evrei*, cari în vechea Românie nu aveau drepturi cetățenești, erau oarecum numai suferiți în țară.

Noua Constituție le-a dat și lor drepturi de cetățeni.

Lucrul acesta a tulburat pe mulți Români, cari văd în evreii cei foarte mulți o primejdie pentru bunul mers al neamului nostru în țară, și, de pildă la Iași, au avut loc mari demonstrații (ieșiri în stradă cu arătarea nemulțumirii) împotriva acestei dări de drept neamului evreesc necredincios.

Românii inimoși însă cearcă să liniștească pe cei cu aceste temeri, spunând că conducătorii țării, oricare ar fi ei după vremi, vor avea de aci încolo cu atât mai mult grijă pentru *întărirea neamului nostru pe toată linia!*

Tocmai această îndreptățire a Evreilor, ne va deschide ochii mai tare asupra primejdiei și ne va întărâta la lupta de strîngere a lor spre părete! — Ceea-ce așa și trebuie să fie! Le-au trebuit și ne-au sluit, prin sfatul de pace, să le dăm „drepturi cetățenești“, — ne vom cere cu atât mai puternic noi dreptul nostru la viață și la războire peste tot locul, în trebile țării, — și la înălțarea lor!

— S'au votat prin noua Constituție măsuri nouă față de răspunderea Ministrilor pentru lucrarea lor cât sunt Miniștri; — drepturi nouă unor persoane sus-puse în țară, pentru a intra și fără alegere în Senat (sfatul bătrînilor țării), — nouă rîndueli despre răspunderea ce o au redactorii foilor

pentru cele ce le scriu în foi, — s'a stabilit dreptul religiilor din stat între ele, — și altele.

Intărirea.

După-ce și Adunarea Deputaților a primit noua Lege de Constituție și după-ce la Senat fusese de mai înainte primită, — guvernul s'a dus la Curtea regală, unde Maestărea Sa Regele i-a primit cu obișnuita pompă și a declarat că *dă întărirea Sa regală* noiei Legi de temelie a țării mărite, apoi a *iscăll'o*, și a pus pecetea regală pe ea, drept întărire a ei și din partea Sa.

— După asta în Adunarea Deputaților, dl Mihalache a citit o Declarație, în numele Partidului Țărănesc și a Partidului Național, că aceste partide nu o recunosc obligătoare pentru ele și pentru țară, nici după întărirea din Partea M. Sale Regelui!

— Dl Iorga declarase încă înainte, că dacă M. Sa Regele o întărește, d-sa și partidul d-sale o vor cunoaște ca având toată puterea de Lege. Generalul Averescu asemenea. — Dar toți spun, că guvernele ce vor urma, vor avea de făcut schimbări în unele părți ale Constituției celei noi.

Sare Episcopi noi.

În săptămâna trecută Sfatul țării s'a prefăcut pe o zi, în 29 Martie, în „Mare Colegiu de alegere“, având, după rînduile din vechiul Regat, a alege Episcopii și Metropoliții ortodocși ai Țării. — Erau goale 7 scaune de Arhieri și s'au ales sfinții părinți cari să se urce și să șeadă în ele. Patru arhieri erau pentru vechiul Regat, doi pentru Basarabia și unul pentru Ardeal. Deși Ardealul avea de înzestrat numai un scaun arhieresc totuși marele sfat a pofțit, prin votul său, pe doi preoți din Ardeal la treapta arhierii.

La Alba Iulia a fost ales Arhiereu al Armatei, părintele proto-pop Ioan Teculescu din acel oraș; al doilea Ardelean chemat la scaun de Arhiereu în vechiul Regat, e părintele Lazăr Tritean, asesor conzistorial din Sibiu, ales Episcop la Roman (în Moldova); învățatul protoiereu Grigore Niculescu a fost ales Episcop al Buzăului, iar Arhiereul Iacob Antonovici, Episcop al Dunării de jos.

La Cetatea-Albă, în Basarabia, a fost trimis Arhiereu părintele N. Cotlarciuc, un preot învățat, profesor unversitar din Bucovina; la Constanța părintele Ilie Teodorescu din București; la Argeș părintele Vasile Duma, — iar la Bălți în Basarabia (Episcopie nouă) a fost trimis Episcopul de Argeș Visarion Puiu. Șase sunt Episcopi noi, cest din urmă numai mutat din Muntenia în Basarabia.

Unii din ei au și primit cărțile Arhieresti din mâinile Maestății Sale Regelui, în mijloc de frumoasă sărbătoare la Curtea Regală, alții le vor primi după ungerea lor întru arhieriei, după sfințele sărbători.

Hugo Stinnes

sau marele agent al Germanizmului în țările strelne.

Războiul Germaniei a îmbogățit într'un chip de neînchipuit pe un industriaș (fabricant) german, numit Hugo Stinnes. Acesta e azi el singur mai bogat decât jumătate din toți celalalți industriași ai țării nemțești. Aproape nu mai știe ce să facă cu munții de bogăție ce s'au adunat și cresc într'una în jurul lui.

Ajungând bogat ca Crözus cel din poveste, Hugo Stinnes a căutat să-și asigure întâi legături și puncte tari de razim în țara sa, și și în acest scop a cumpărat mulțime de foi germane cari după război începuseră a se clătina, sărăcite de scumpirea vremilor. Prin aceste foi își laudă și sprijinește mii de întreprinderi ce a cumpărat și în cari lucrează, adunând avuții ca nimeni altul din ele.

Iar după-ce în Germania a ajuns mai puternic decât însuși guvernul țării, care multe nu-și poate îngădui din ce-și îngăduie Stinnes, — acest rege al îmbogățitorilor de război, s'a pus — în slujba țării și a neamului său nemțesc.

Se știe că Germania, pentru purtarea ei urată și nedreaptă în război, și-a pierdut toate legăturile, ba și bunurile ce le avea vîrite în întreprinderi sau averi nemișcătoare sau bănci, în țările din Răsăritul Europei, ca și în țările vecine ei. Când a fost pusă la pământ, acele averi i-au fost cuprinse de biruitori și luate ca despăgubire de război.

Hugo Stinnes a zis: Mă pun eu acum să cumpăr în acele țări

tot ce pot cumpăra: mine (băişaguri), păduri, fabrici, ce se află în vânzare și mai ales gazete, cari slujindu-mi mie, să începă a spăla Harapul, a face frumos iar pe dracul, adecă pe Germania. Cumpăr azi averi nemisătoare și întreprinderi, și când, mâne poimâne, lucrurile se vor netezi așa de mult între noi și dușmanii cari ne-au pus la pământ, solii noștri în acele țări (ambasadorii, consulii) să aibă pentru ce să-și ridice cuvântul acolo, adecă pentru a ocroti întreprinderile germane ce au răsărit iară ca din pământ în hotarele lor. Iar gazetele cumpărate acolo, să ajute cererile germane, cari își vor ridica de nou glasul.

Și așa a început a cumpăra ce a putut, în Italia, în Jugoslavia, în Rusia, în Belgia chiar. În Jugoslavia, de pildă, a cumpărat multe mine (băişaguri) și fabrici și păduri și vre-o 10 gazete.

Mai nou vine știrea, că a cumpărat în Budapesta 5 foi ungurești, ca „Az Ujság”, foaia întemeiată de Tisza și care era o fală a ziaristiceii maghiare, dar acum se vede că abia-și mai poate ține viața, de aceia s'a vândut. S'a vândut și „Magyarország” foaia vestită a lui Bartha Miklos, apoi „Friss Ujság” care era răspândită ca ne-altă foaie în toate unghiurile țării, s'a vândut și „Neues Pester Journal” și „Világ”.

S'a vândut, pentru că deși foarte „patriotice” maghiare, ele erau și sunt scrise mai ales de Jidanii cari erau „mari patrioți maghiari” (și ungurii erau proști s'o creadă asta!) până îi plăteau Ungurii. Azi Ungurii sărăcind și apropiindu-se de ei un bogătaș strein, fie cine-o fi, — ei se vând lui, dacă săculețul cu grăunțe al aceluia e plin, și nu gol ca al „patrionilor” de până ieri.

Ci-că noul stăpân nu le cere deocamdată nici o schimbare la față în politica din lăuntru a țării, — numai pe Nemți să nu-i certe, ci să aibă câte-o vorbă bună pentru ei și întrepinderile lor. Deocamdată e mulțumit cu atâta l. (Celelalte vor urma ele când va fi de lipsă l.)

Cu alte cuvinte: Stinnes înaintează pas cu pas, spre Răsărit. A ajuns, prin Ungaria și Jugoslavia, la granițele României!.. Ba noi am auzit că a trecut și hotarul nostru. Despre un „mare ziar” din București, știut prin tot trecutul său, ca foarte jidovit și răspânditor de venin în sufletele cetătorilor săi, — ajuns de vre-o 2 ani în stăpânire nouă, cât mai perciunată, — se spune că e deja în punga lui Stinnes. Și tot așa, ca foilor ungurești, nu i s'a cerut altă ținută în politica din lăuntru, decât cea pe care a avut-o (și care a fost totdeauna destul de veninoasă pentru acest neam și această țară!). Dar nici o vorbă rea despre Nemți nu mai auzi în „marele” ziar, doar câte-o telegramă ce-i arată harnici și tari pe Nemți... Alte 2-3 „mari

ziare” în București (din prea multe ce tot răsar), sunt par'că anume fondate, de câțiva ani încoace, și altele se fondează mereu, ca să fie și pe piața română „marfă bună” de cumpărare pentru omul cu sacul de bani fără fund, — prin care nouă ne pare că lucrează, bine ascunsă, *înșiși Germania*, cea dornică a ne pune într-o zi iară și mâna în ceafă!..

Pentru Cultura Națională

— Planul de ajutorare al guvernului, cu prilejul noului buget. —

— Izbânda mișcării studențești? —

Întrebat fiind de un deputat, asupra măsurilor ce are de gând să le ia guvernul, pentru a-și împlini făgăduințele date studențimii, de a ridica așezămintele de învățământ din starea neprielnică în care se află astăzi, — Ministrul Școlilor, a făcut în ședința de Sâmbătă 31 Martie, a Adunării Deputaților, următoarele mărturisiri:

În bugetul pe anul de față s'au luat 450 milioane Lei pentru cultura națională, sumă cu mult mai mare decât în anii de mai nainte. Dându-ne seamă de dreptatea cererilor studențești, pentru noul an s'au luat 260 milioane pentru *îmbunătățirea școlilor și a așezămintelor de învățatură*, și alte 200 milioane pentru noile zidiri școlare trebuincioase.

Pe urmă, deoarece socoteala noului buget arată o mai mare sumă de venite decât cea dela cheltueli, Ministrul de finanțe a făgăduit că va da și din această rămășiță, o parte pentru aceleași scopuri.

Având în vedere că avem puține internate pe lângă licee (gimnazii), așa că fiii țărănilor săraci nu pot trăi la școlile din orașele scumpe, bugetul prevede pentru noile ținuturi 30 de internate pe lângă Licee. Se vor înființa apoi, — spune dl. Ministru, — multe școli noi, de meserii, de negoț, profesionale, în mai toate orașele, *pentru a întări și în aceste ramuri de învățatură pe Românii înapoiți*.

Aproape tot ce au cerut studenții, (afară de „numărul restrâns” al streinilor, pe care nu-l poate îngădui guvernul), sunt îndeplinite, ori pe cale de a se îndeplini. De aceea e mare nădejde că Universitățile se vor deschide după Paști.

Pentru ajutorarea căminurilor studențești, s'au luat în buget 13 milioane, față de 8 mil. din anii trecuți. Deasemenea s'a sporit numărul ajutoarelor bănești (burse și semi-burse). Mijloacele de învățământ (laboratoare, săli, instru-

mente ș. a.) vor fi și ele îmbunătățite din cele 200 milioane pentru clădiri, făgăduite de Ministrul de finanțe.

Universitatea din București va fi aproape isprăvită la toamnă. S'au dat la licitație lucrări noi de 55 milioane pentru această Universitate, care va costa în întregime 100 milioane (înainte de război ar fi costat numai 6 milioane).

La Iași — spune mai departe Ministrul, — se va isprăvi zidirea facultății de Medicină, se va începe zidirea facultății de Drept, și totodată se va întemeia un Cămin pentru adăpostirea a 5-600 studenți.

La București se va face un Cămin la clădirea de acum a „Salvării”, care va fi gata chiar în vara aceasta.

La Cluj, s'a cumpărat o nouă casă mare, cu 3 milioane Lei, unde vor fi adăpostite alte câteva sute de studenți. Iar din pricină că mai este o clădire mare, cumpărată pentru a o face Cămin de studenți, dar care de vre-o 2 ani de zile n'a putut fi golită de locuitorii cari o ocupă, s'a pus în legea chirii un articol nou, care îndreptățește golirea acestei case.

Prin celelalte orașe, unde mai sunt școli înalte (Timișoara, Oradea), deasemenea s'au prevăzut îmbunătățiri.

S'a mai hotărât și s'a început revizuirea (controlarea) tuturor celor înscriși la Universități, iar străinii cari s'au furisat aici cu acte (hârtii, testimonii) false ori în neregulă, au fost ori vor fi dați afară din aceste școli înalte. De asemenea, la toamnă, se vor face înscrieri noi pentru toți studenții, urmând ca toți să-și aducă actele originale (adevărate) trebuincioase.

— Cam acestea sunt planurile guvernului în ceea ce privește îmbunătățirea stării materiale a studențimii și a învățământului.

Știm că aceste îmbunătățiri sunt una din pricinile pentru cari s'a pornit mișcarea studențească, atât de folositoare țării.

Având în vedere că pe lângă această deslegare destul de fericită a cererilor de îmbunătățire, mai sunt și alte cereri și dorințe ale studenților, cari au ajuns la bună deslegare, la un îmbucurător sfârșit, — se crede că Universitățile vor putea fi deschise din nou după Paști. Studențimea, împreună cu cetățenii, vor duce însă mai departe lupta lor dreaptă și românească, atâta vreme cât țara va fi tot ca azi de amenințată de marea primejdie jidovească.

Studenții pot fi mulțumiți în parte cel puțin, de reușirea mișcării lor folositoare și nice.

UNELE—ALTELE

La război, înapoi..

În frământările studențimii: stre împotriva primejdiei jidovilor s'a scos la iveală purtarea jidocilor în războiul de mărire al țării. Și iacă ce s'a aflat despre încercările neam care-și cere „dreptul” de o potrivă cu ale noastre, Românilor, în țara românească.

România a chemat sub armă în 1916, 750 mil de soldați, din care 7 și jumătate milioane locuitori. Ceea-ce înseamnă că tot din oameni, unul trebuia să meargă în armă.

Și fiindcă pe atunci în România veche, se aflau 400 de milioane de Evrei, urmează că și dintre ei trebuia să plece la războiul 40.000.

În loc de asta, s'au găsit punzând chemării sub armă, mai 16.000, adecă aproape a treia parte din câți trebuiau să meargă. Dar și din aceștia peste 6.000 s'au știut câștiga culcușuri moi la părțile sedentare (cari nu meargă la luptă) și abia 10.000 au mers pe front, unde așa de „brav” s'au purtat, încât aproape 500 din ei trebuia să fie judecați la moarte pentru păcătoase încălcări a datoriilor lor de soldați și pentru zădărnicele călătorii către dușman! Pe zece ori atâta au scăpat neostentiv, fiindcă s'au știut păzi să nu fie descoperiți. Dacă au murit tuși și unii dintre ei, a fost că nimerit moartea așa din întâmplare cum a lovit și în căruța ori în cutare de la spatele frontului.

Tot „dumnezeilor”.

Din Essen (în Germania) se știe, că comuniștii au stârnit tulburări în orașul Rothausen. Străbătut înarmați în ținutul mișcării (cu băişaguri) Dolbus, și au ardeat focuri de armă pe slujbașii nelor (Bate păstorii, ca să pot să sîpi turma).

Și, vesticind asta, zierele germane spun, că în fruntea acestor mișcări stă „comunistul rus Silberberger”...

Auzi, auzi! Ca să nu spună ciunații din redacția foii germane sau din cancelaria de telegramă acest duh rău care răstoarnă pașii muncitorilor și în Germania, e Jidan, — spun că e... comunist „rus”...

Caută bine izvorul a mii de norociri și suferințe a popoarelor azi, — ca și a tinerimei noastre universitare, — și îl află pe cel din nealul, pe jupunul jidan!

După-ce pe Rusia o duseră în fundul iadului, — cu lasă și aici pe Germania să se refacă neburlesc lucrătorii, ca să se bușească și ea până în adânc — ca apoi să se arunce cu

menii ticăloase boale bolșevisto-comuniste asupra altui stat creștin și așa pe rând să le nimicească, — pentru ca pe ruinele lor să se înalțe rânjitoare și fioroasă în tirănia ei, Impărăția lui Izrael peste tot pământului!

Cei-ce nu înțeleg glasul tainic al acestor fapte jidovimei, — spre acest viitor pășesc...

Dările, după legile noi.

Dările le plătim, dela 1 Aprilie, nu mai mult după legile vechi ungurești, nici după cele ale fostului ministru Titulescu, — și mai virtos nu după amândouă, cum, spre marea noastră mirare și pagubă, am fost siliți noi ardelenii să le plătim acum pe 2 ani de-odată!, — ci le vom plăti numai după legile noi de dări, votate acum de adunările legiuitoare.

Aceste legi nouă, cari vor fi aceleași și aici, ca și în vechiul Regat, — aduc locuitorilor vechiului Regat îngreunare simțitoare față de trecut, iar nouă Ardelenilor, ușurare. Iacă de ce:

În vechiul Regat dările înainte de război, erau neasămănat mai ușoare ca în fosta Ungarie.

Acum după război, guvernul a trebuit să aducă și acolo legi de dare mult mai grele ca în trecut. Totuși, noile dări nu au ajuns așa de grele cum erau dările din Ardeal purcate acum după război. Așa noi prin noile legi vom fi încâtva mai ușurați, pe când frații din vechiul Regat se vor simți mai îngreuiți, trebuind să plătim dările la fel!

De pildă pe noi ne îngreunau grozav dările de comitat și cele comunale. Câte-odată darea comună era ea singură de 10, de 20 ori mai mare ca cea de stat. Pe viitor nu va mai fi așa. Noile legi dau și ele drept județului (comitatului) și comunei, să poată pune, unde trebuința o cere, câte-o dare pentru sine peste darea către stat, dar nu le dă voie a încărca arunc cât le taie capul, câte 400—500 și 1000 și peste o mie de procente (în județul Hunedoarei avem comune cu 1400% arunc comună). Cine plătește dare către stat un Leu, mai plătește 140 către comună, după 10 Lei către stat, încă 1400 către comună). Prostia asta e ciontată. Comuna poate pune arunc 3%, județul 3%, pentru spitale 3%, pentru drumuri 3%, — de tot însă, și toate la oaltă, se mai îngăduesc 12%, dar mai mult nul! Ceea-ce pentru noi e ușurare.

Lucrătorii meseriași dădeau câte 6%, din plata ce o căpăta pe lună, de săptămână, pe zi. Stăpînul trebuia să li-o oprească și să o plătească în fiecare lună. Și numai 400 Lei pămâna ca plată de fundament scutită de dare.

Noua lege scutește de orice dare 750 Lei pe lună, iar de aci încolo le la 4% în loc de 6% cât lua legea Titulescu.

Dela 1 April aceste legi nouă au putere.

Nu-i pace deplină.

Ziarele mai nouă spun, că de curând au plecat din Varna, oraș bulgar pe țărmul Mării Negre, în mare taină, 312 ofițeri bulgari și 4700 soldați, ca mergând pentru Rusia, dar de fapt ei s'au dus să stee la îndemână lui Kemal-Pașa în scopurile lui războinice față de Grecia.

Se samănă sãmânță de praf de pușcă...

Bulgarii, de când au văzut că, cu a lor înțelepciune și-au dat țara de două-ori cu capul de părete, — caută să-și afle alt adăpost, poate mai cu noroc în viitor. Mereu caută prilej a se apropiia de Sârbia, față de care s'au purtat atât de păcătos de două-ori după oaltă.

Mai nou și-au trimis o comisie care să reguleze granița cea nouă spre Sârbia. Și se vestește că Bulgarii au fost așa de mult gură-dulce, încât Sârbii s'au simțit destul de bine în tovarășia călăilor lor de ieri.

Foile bulgare scriu că acesta a fost întâiul pas spre o apropiere de Jugoslavia!

Vicleanul Bulgar pe care-l arde la inimă norocul României, ce n'ar face să poată încheia o pretenie cu Sîrbla, a cărei colți să-i îndrepte împotriva României!..

Deocamdată samănă numai sãmânță de praf de pușcă...

Dar sperietoare n'o să ne facem noi și din aceea, de ce nu putem avea vre-o teamă. Praful de pușcă ce-l samănă Bulgaria, nu va prinde să incolțească decât peste vreme îndepărtate, cu cari ar fi păcat să ne batem capul de pe acum. Iacă de ce:

Sârbia a crescut prin războiul trecut, mai tare decât ea însăși nădăduia: Ea era o țărișoară de vre-o 5 milioane locuitori, aproape Sârbi curați toți. A mai căpătat părți din Austria și Ungaria, mai mari decât a fost ea. A căpătat Croația și Slavonia apoi Bosnia și Herțegovina, și Dalmația (pe țărmul mării) și o parte din Banat. Azi are vre-o 12 milioane locuitori. Dar n'are mare bucurie de ei. Iacă de ce:

Croații, sunt ei tot Slavi, dar vorbesc cu totul altă limbă, decât cea sârbească, au istoria și literatura lor, și cultura lor mai înaintată decât a Sîrbilor, și sunt și de altă religie decât Sîrbii. Ei sunt catolici papistași, Sîrbii sunt ortodocși. Iar asta este mare pacoste pentru Sîrbia. Croații se țin că-s mai luminați decât Sîrbii conducători ai Statului, și nu prea vreau să se supună acestora. Iar papistașii, înțelegi cu papistași din Ungaria, năcăjiți pentru ruperea lor dela Ungaria, hrănesc nemulțumirea și așită poporului împotriva sîrbilor, nu atât pentru că-s mai puțin învățați ca ei, ci pentru că nu-s catolici. De aceea în Croația e pornire viuă, care cere Croației „autonomie“ (conducerea de sine), avind numai legături de unitate de stat cu Sîrbii. Bosnia plină de Turci tot așa, ar vrea o „autonomie“.

Așa apoi, Sârbia și-a întins mult hotarele, dar are petri în stomac pe cari nu le poate mistul li vor trebui multe zeci de ani, poate un veac întreg, până să ajungă a se înțelege deplin cu frații săi Croați Sloveni și cu Bosniecii. Iar pân'a-tunci Sîrbia nu e stat puternic, care

să poată tulbura în curind apele vre unui vecin. Are prea mult năcaz la ea acasă, decât ca să mai fie primejdioasă în afară.

Și așa, sãmânța de praf de pușcă pe care o samănă Bulgarii, nu cade pe pământ bun, ci între mărăcini, cari o vor îneca și n'o vor lăsa să crească și să fie primejdioasă vecinilor.

Impărțirea moșilor.

Directoratul General al Agriculturii (lucrării pământului) din Cluj, arată, că din moșile ce cad sub împărțire în Ardeal, Bănat și Crișana, mai mult de 3 sferturi au fost trecute din mâna vechilor proprietari în a statului, care la rândul său le împarte plugarilor lipsiți de pământ.

Impărțirea cea faptică, adică măsurarea loturilor și darea lor în samă la cei în drept, a cam întârziat din lipsa de judecători și de ingineri. Dar acum comisiile au început a leși de nou la fața locului și a pregăti împărțirea pe loturi.

Iar pentru ca lucrările să meargă mai cu spor, Ministrul Agriculturii a cerut celui de Justiție (peste judecătorii) ca să dubleze (să sporească la două) numărul judecătorilor cari trebuie să stee în capul Comisiilor de Impărțire. Ministrul justiției a promis (a făgăduit) să trimită un mare număr de judecători din vechiul regat cari să stee aci de lucru și să facă să se isprăvească odată împărțirea pământului:

Se vor trimite și numeroși ingineri hotarnici din Regatul vechiu, — fiindcă acolo împărțirea s'a sîrșit, — și așa Directoratul dela Cluj are nădejde, că până în toamna ce vine, fiecare om care are drept și are de unde căpăta pământ, aici în Ardeal, Bănat și Crișana, — își va avea arătat, măsurat și dat în samă pământul său, atâta cât o fi să l-se poată da.

Comitetul care judecă, la București, recursurile, va ținea mai multe ședințe ca pân'acum, ca să poată deslega toate cererile și plângerile ce i se trimit.

Iubite abonati!

Ne-ai cetit gazeta? Nu o arunca, Ci o dăruiește lă o rudă-a ta Sau la un prieten, s'o vadă și el, Lui îi faci un bine, gazetei la fel.

A ieșit de sub tipar și se află de vânzare:

„POVEȘTI BĂTRÂNȘTI“

de Ioan Bota

„adunate de pe sate și tar sătenilor date“.

Volumul I, de 6 coale tipărite, cuprinzând 15 prea frumoase povești.

De pe vremea „Poveștilor Ardelenesti“ alui Pop Reteganul, nu s'au tipărit la noi povești plăcute și îngrijite ca acestea.

Prețul volumului 10 lei, trimis franco. Fiecare să adaugă 2 lei pentru a-i merge recomandat, ca să nu i-se piardă pe postă.

Cine trimite după mai multe, prețul de recomandare îl pune numai odată. A se cere la:

„Libertatea“ Orăștie.

NOUȚĂȚI

A. S. Principele Carol a fost de curând la Brașov, anume ca să iee parte la punerea jurământului de credință din partea recruților anului de față.

Toți recruții s'au simțit deosebit onorați și au rămas foarte mulțămiți, văzând ce luare aminte le-a dat înaltul lăstar al Familiei Regale, Regele de mâne al țării.

*

Bugetul țării pe aceste 9 luni de zile (Aprilie-Decembre) arată 15 miliarde și jumătate (15 mii de milioane!) Lei la venituri și tot atâta la cheltueli.

Mai mari venituri dau: dările cele „directe“: un miliard și jumătate; cele de venit aproape 6 miliarde, Căile Ferate 3 și jumătate miliarde. — Cheltueli mai mari se fac la: Ministeriul de Finanțe aproape 5 miliarde, cel de comunicații (trenuri, drumuri) 4 miliarde, armata 2 și jumătate miliarde, Școlile 1 miliard și 200 milioane, — celelalte mai puțin.

*

— De acum pân' la Anul-Nou viitor, foile noastre se dau cu 45 Lei.

Binevoii a le arăta și altor cetitori din comună.

*

„Partidul Național“ a ținut cele dintâi adunări populare în vechiul Regat. În Dumineca Florilor a avut adunări la Brăila, la Galați, la Târgoviște și la București. La Brăila și la Galați, au vorbit, înainte de prânz, dnii Dr. Valda, St. C. Pop, Grigore Filipescu, Stelian Popescu, Mihalache, — și tot ei după prânz la Galați, mergând cu vaporul pe Dunăre dela un oraș la celalt. Dl Maniu n'a luat parte trimițând vorbă că e bolnav. — La Târgoviște dnii Mihail Popovici, Sever Dan, preotul Manu și 3 vorbitori din Regat. Adunările au fost bine cercetate de lume.

*

Viu a fost al lui Hristos, mort tot al lui Iehova. În Timișoara a murit un croitor, Iosif Seitz, care mergea mereu la biserica papistașă și se închina ca ori-ce creștin bun. În apropierea morții sale a făcut cunoscut, că el e Evreu și dorește să fie înmormântat după legea jidovească. Așa i s'a făcut. Toți câți l'au cunoscut, s'au mirat foarte de șiretenia evreului, care o viață întreagă s'a dat drept creștin, că să trăiască mai bine între creștini, — dar în sufletul lui tot Evreu a rămas.

*

Dela Perceptorat. Impositele pe lux și cifra afacerilor datorite pe luna Februarie 1923, se varsă la Perceptoratul regesc, din Orăștie, după următorul program:

În ziua de 11 Aprilie cei al căror nume începe cu una din literile: A. B., C. În 12 Aprilie D., E., F. În 13 Aprilie G. H. I. În 16 April. K. L. M. În 17 April. N. O. P. În 18 April. R. S. T. În 19 April. U. V. Z. În 20, societățile.

Impozitul personal de 6% după angajați, până la 10 Aprilie.

Frumoasă faptă americană. Prezedenta Societății Femeilor române ortodoxe din Sebeșul săsesc d-na Maria Berghezan, a rugat pe frații Români din părțile Sebeșului cari se găsesc în America, să binevoiască a face daruri pentru Cantina Școlară pe care o susține în Sebeș acea Reuniune, ajutând pe elevii săraci dela Școlălele medii (civile) din acel oraș. Oameni buni s'au pus și au adunat câte 1 dollar, 2, 3, 5, 7 dollari dela Români din părțile Sebeșului, aflători în orașele Toledo, Warren, Ohio, Elwood City, Pa., și Indiana Harbor, Ind., — de tot 118 dollari 75 cenți, pe cari cumpărând Lei, au trimis numitei Reuniuni, pentru Cantina Școlară, suma de Lei 22,652, — pentru care faptă de bine, dna prezidentă Berghezan și dl preot Dr. V. Oana, secretarul Reuniunii, aduc mulțumită celor ce au adunat și celor ce au dăruit de s'a format acea sumă.

Studentimea unversitară română din cercul Orăștie, arangează a doua zi de Paști seara, petrecere cu dans în sala hotelului „Central“.

„Case Naționale“ la sate, sau case de cetire, se înființează tot mai multe, spre bucuria tuturor cari doresc înălțarea în învâștătură a poporului nostru. Țăranul care are acasă la el numai o gazetă, că mai multe nu-i dă mâna să țină, — merge la Casa de cetire și acolo mai află 4—5—10 felurite foi și culege din toate ce crede el că e de cules și se alege cu cunoștințe tot mai largite. De aceea ne bucurăm de câte ori aflăm că undeva s'a înființat o nouă Casă de cetire, sau „Case Naționale“ cum le zic unii.

Mai nou s'a înființat o astfel de Casă Națională și în comuna Gîlvăz, în Bănat, prin stăruințele vrednice de laudă ale dlui preot N. Brănuțiu.

Cele multe înainte!

Slujba în armată un an și jumătate, atâta s'a hotărât în Franța aflându-se că e destulă atâta vreme ca tinerul să învețe bine meșteșugul armei și al luptei. — La noi încă va fi numai de 2 ani. Francezii cer și mai puțin, ca să nu fie luați tinerii prea mult dela lucrul lor de lipsă țării.

Expoziție cu târg de vite în Sibiu, se aranjează de Comisia zootehnică (pentru îngrijirea vitei) județeană, la 28 Aprilie. În expoziția-târg se vor mâna vite de prăsilă bovine, cai, porci și oi.

Cumunele ce doresc a avea vite de prăsilă, să folosească prilejul acestei expoziții, unde vor găsi tauri, vieri, berbeci, armăsari, de cei mai aleși.

Trenuri mai multe, de Paști. Având în vedere numărul mult mai mare de călători în ajunul sfintelor sărbători ale Paștilor și după ele, — Ministrul Comunicațiilor a hotărât, să pună de Paști mai multe trenuri în umblare, față de cele de până aci.

De pildă dela București nu mai

venea la Sibiu de-o vreme tren accelerat (repede). Dela 1 April cel tren vine iară și merge napoi zilnic, între Sibiu și București.

Pentru București-Timișoara, pe ste Craiova-Orșova, merg de azi, din Joia mare, până în ziua de de Paști, încă 2 trenuri personale pe zi.

Studentilor universitari, cari aveau drept a plăti numai jumătate din biletul de tren, guvernul la luase acest drept, ca pedeapsă pentru că duc de 2—3 luni lupta cunoscută împotriva Jidanilor, — prin ce îl fac lui, guvernului, năcaz cu Jidani cei bogați cu care statul are de lucru. — Acum a dat, de Paști, de nou studentilor drept a călători cu jumătate de preț acasă și napoi.

Linii ferate nouă, în Bihor. Linia ferată care să lege Aradul cu Oradea Mare pe calea cea mai scurtă, e pusă în lucrare, — căci dela pace încoace, între cele două orașe nu mai era o legătură scurtă și de-a dreptul, fiindcă hotarul cel nou tăia o parte a liniei ce le lega și o lăsa Ungariei. Acum statul român leagă cele două capete prin o legătură nemijlocită.

Se va face apoi o linie nouă care să lege granița cu Munții Apuseni peste Oradea Mare, alta care să lege Aradul cu Beiușul, cu Munții Apuseni și cu Clujul prin Valea Iedului

Roada de grâu în Bănat în anul de față e teamă că va fi cu mult mai slabă decât în anul trecut. Unii socotitori spun, că s'a sămănat așa de puțin, încât nici pe jumătate nu o să avem roada câtă s'ar putea avea și câtă se avea în anii de pace bună.

Mari tulburări la Iași, împotriva Jidanilor. După-ce s'a votat Constituția prin care s'au dat drepturi de deplină cetățenie Evreilor dela noi din țară, s'a ținut la Iași o mare adunare cetățenească la Universitate, unde s'au ridicat glasuri împotriva acestei îndreptări a Evreilor. După adunare, poporul a plecat pe străzi și a manifestat împotriva Jidanilor. S'au spart ferestre, au fost pârueți și zarvă mare, în urma căreia au fost arestați vreo treizeci de inși. Câțiva mai sunt și acum închiși și dați judecării pentru „tulburarea bunei orânduiri“. E temere că guvernul nu va putea potoli decât cu mare greutate aceste mișcări ale Românilor, cari se văd strâmtorați tot mai mult în propria lor casă, de către niște străini răi.

Mărirea prețurilor pe Căile Ferate Române. Cu începere dela 1 Mai a. c. prețurile pe drumurile noastre de fier se vor sporii astfel: Pentru depărtarea până la 100 Km. la trenurile accelerate (repezi) clasa I: 148 bani de kilometru, cl. II. 88 bani, cl. III. 50 bani pe km. la trenurile de persoane cl. I. 120 bani, cl. II. 72 bani, cl. III. 41 bani de kilometru.

Pentru depărtare până la 300 km. la trenurile accelerate cl. I. 125 bani, cl. II. 69 bani, cl. III. 39 bani, pe km. La trenurile de persoane cl. I. 140, cl. II. 57 și cl. III. 33 bani, pe km. Așadar cine face drum mai lung, i-să lăsa kilometrul de drum ceva mai leftin.

Pentru depărtare până la 500 km. la accelerate: cl. I. 94, cl. II. 54, cl. III. 28 bani, pe km. La trenuri de persoane cl. I. 79; cl. II. 45 și cl. III. 23 bani pe km.

Cele mai mici taxe de călătorie la trenurile accelerate vor fi acelea stabilite pentru 60 km.

Taxele (plățile) pentru bagaje și câni, se sporesc cu a treia parte.

Taxele pentru mărfuri se sporesc tot cu a treia. Pentru mărfurile cari se duc afară din țară, sporul e de 50%. (Încă pe jumătate cât azi).

Pentru lemne și alte materiale de foc, solide (cărboni ș. a.), sporul e numai de 25%. (una a patra).

Albii „neam ales“,

Negrii — fiii porzării?

Se laudă mereu neamul alb, că el e mai bun decât neamurile cu alte piei, cum sunt cei arămi, negri, etc. Ci-că dacă i-a dat Dzeu puțința a se „cultiva“, a învășa, a se lumina mai de vreme decât celelate neamuri, — neamul alb e îndată „mai presus“ de celelate. Ar fi mai cuminte, mai bun, mai dulce la fire, decât nenorociți aceia, rămași mai îndărât, mai aproape de sălbătăcime.

Așa — ar trebui să fie!

Dar nu prin toate faptele lor neamurile albe, arată că sunt mai presus, mai bune, cu fire mai dulce, decât cele înapoiate!

Dovadă ce au făcut Englezii mergând și cucărind America de Nord. Ca să nu ducă mereu teamă de aceea, că poporul străvechiu indian, ar putea ajunge într'o zi amenințător, a făcut tot ce i-a stat în puțință nu ca să-l apropie de sine, să-l lumineze și pe el, să-l ridice alătura de sine, ci să-l stârpească, prin fel de fel de apucături, cât legiuite, cât neiertate. Și azi vechii moșneni ai acestei laturi de lume, aproape nu se mai văd pe pământul Americii.

Au mai rămas Negrii, pe cari i-au folosit ca sclavi, până a dat năvala din Europa. Acum albii, cei „mai buni“ ca negri, îi prigonesc și se silesc a-i stârpi și pe aceștia, ori a-i face să se pustiască de pe aici.

Dovada cea mai nouă au dat'o albii din orașul Ronewoods, în Florida, unde se mai aflau 12 case (mai drept zis 12 colibe) cu negri. Au fost ele mai multe, dar s'au tot pustii pentru trailul rău cu albii.

Acum de curând albilor li s'a părut, că prea va trebui să aștepte mult până se vor pustii și aceștia, și, ca să scape odată de ei, li-au făcut judecată scurtă: au tăbărit într'o zi asupra uliței în care mai

erau cele 12 case cu Negri și le-au dat foc!

Asta pentru că suntem mai buni firi mai dulci, decât ei, sălbatice!

Pe aiurea și pe la noi

O dovadă mai mult despre sa rea nenorocită în care se găsește țara noastră în privința primejdiei jidovești, găsim în foi următoare numărătoare din care putem vedea că țara noastră are cei mai mulți Jidani față cu numărul locuitorilor ei. Intradevăr:

Eucădia și Norvegia	are	1 Jidan la	7.100 locuitori
Spania	„	„	6.200
Anglia	„	„	800
Franța	„	„	450
Belgia	„	„	420
Sărbia	„	„	120
Italia	„	„	80
Bulgaria	„	„	78
Rusia	„	„	76
Germania	„	„	63
Austria	„	„	23
Turcia	„	„	21
Ungaria	„	„	16
Polonia	„	„	13
România	„	„	7

Când vedem dar, că la noi în țară avem poporația cea mai măroasă de Jidani, nu trebuie să recunoaștem, că noi suntem drept să luăm împotriva lor măsuri cu mult mai aspre și mai tînse decât celelate țări? Noi în ne „sfiim“ să punem jidovimii că și opreliștile ridicate de mult împotriva puhoiului evreesc în alte țări ca Austria, Ungaria, Polonia, unde primejdia e mai mică decât la noi. Nu ne vom trezi oare decât atunci când apa ne va fi intrat în case și când nu mai e scăpare?

Bucuriile noastre economice, alături de cele sufleteste!

Noi vedem, că azi în lume cam cum a fost totdeauna, — a lua-i puterea, care are avere Omul sărac, e în o măsură oarecare și într'o formă oarecare, cam rob vecinului său mai bogat mai cu stare. Poporul sărac, că și când e „neatîrnător“, „stăpîn“ țara lui, și atunci are de purtat lășuri de „robie“ foarte grele, adeseori nevăzute! Alte neamuri mai puțin numeroase decât ei stăpînesc și-l storc de ce e mai în truda lui.

Sunt, bine înțeles, două feluri de sărăcie: Sărăcia din șerpar și sărăcia din cap. Unde amîndouă sînt de un om, ori de un popor, căla numai ferice nu e!.

Având în vedere că și poporul nostru român e cam tras spre parte de sărăcia care s'a ținut de el vreașmașele veacuri apuse, — ne bucurăm din tot sufletul că vedem la Români nostri îmbogățirea și materială și sufletească. Îmbogățirea sufletească au început să ni-o dea din greu numeroșii școli naționale, ce se înalță mîndre peste tot pământul românesc, și ne crește înlăna văzând

de 10 ori, ba de 20 de ori mai mulți ca în trecut, filii poporului nostru alergă să se lumineze în acele școli! Și nu va trece prea multă vreme, până ce vom avea atâta oameni învățați de ai noștri, încât să răzăm cu ei peste tot locul.

Dar alături de această îmbogățire sufletească, ne bucurăm la fel de îmbogățirea materială pe care o vedem înflorind ici colo, și făcându-ne frumoasa făgăduință, că de nu azi, mâne, de nu poimâne, ajunge-vom să ne putem măsura și în cele materiale cu vrășmașii neamului nostru de pe acest pământ. Iar când vom fi destul de tari și în învățatură și în avere, — atunci: fie egală îndreptățire în aceasta țară! Căci nu ne mai temem că în lupta vieții noi vom cădea, și nu ei!

Cu o singură condiție: îmbogățirea materială să se ajungă pe cale cinstită, nu prin mișelie, ca cea a multor îmbogății de războiu!

Iaca pentru ce ne bucurăm când vedem, între altele, publicate prin foi, încheerile socoșilor băncilor noastre românești, cari sunt tot atâta stâlpi de întărire economică a neamului nostru. Să aruncăm, în pacea sfintelor sărbători, o privire peste încheerile unora macar, din aceste așezăminte economice ale noastre și să vedem de avem ori nu cuvinte a ne bucura de aceea ce ne grăesc cifrele (numeri) din acelea:

„Albina“

Cea mai veche între băncile noastre din Ardeal, este „Albina“ din Sibiu, care s'ar putea numi și matca băncilor noastre. Dela ea au luat pildă, și apoi ajutor și putere de viață, și celelalte bănci ale noastre toate! Ea însăși s'a dezvoltat în vremea Ungurilor treptat-treptat, ajungând să aibă capital (banii de părtășie a acționarilor) abia 3 milioane Lei. Indată ce a venit stăpânirea românească, care a dat un puternic îmbold și dezvoltării economice românești, „Albina“ s'a simțit îndemnată a face întâia sforțare mai mare pentru a-și lărgi și întări temelile sale, și în 1919 (întâiul an de domnie românească la noi) și-a ridicat capitalul cel de 3 milioane, la mai mult ca de 3-ori cât fusese sub unguri: l'a ridicat la 10 milioane Lei! Și abia a odihnit 2 ani și a făcut o nouă sforțare, mai măreață: și-a ridicat capitalul la 25 milioane Lei! În același timp fondurile ei de rezervă au trecut de 12 milioane. — așa că cu acelea împreună are aproape 40 milioane avere proprie și stă tot în fruntea vechilor noastre bănci.

Dar stă în fruntea lor, nu numai prin averea sa frumoasă, ci și prin purtarea ei frumoasă cu datorășii. „Albina“ își cruță cât numai poate, pe datorășii, luându-le interese (camete) cât mai cumpătate după împrejurările de azi și în asemănare cu alte bănci de azi. Îndeosebi

o face a fi stimată de oamenii serioși, jertfa ei pentru scopuri de binefacere. În 1918 dădea 21.000 Lei pentru scopuri de binefacere, în 1919 (după urcarea capitalului la 10 milioane), o vedem dăruind 117.000, în 1921: 285.000, iar în anul de față (după noua urcare de capital), a ajuns să dăruiască peste jumătate milion Lei numai pentru scopuri de binefacere! Anume:

Pentru a zidi un Internat de băieți (școlari) în Sibiu, casă care să adăpostească pe copiii săraci veniți la școli în Sibiu, a promis un dar de 500.000 Lei. Anul trecut a dat 100.000, în anul acesta dă alte 100.000 — până dă suma toată și zidește Internatul. Dă „Asociațiunii“ 50.000 Lei pentru scopurile sale; Mesei Studenților din Sibiu (la care mănăcă fără plată tinerii buni dela Liceul românesc de acolo) 40.000 pe anul de față; Ajutoare la tineri ce merg la școlile comerciale din Sibiu, Brașov și Cluj, 15.000, — și așa mai departe, tot pentru scopuri foarte frumoase, până la suma de 508.000 Lei.

Adunarea sa generală de acum, este a 50-a dela întemeierea Institutului, așadar plinirea unei jumătate de veac, adunare iubitară, sărbătorească.

Direcțiunea Băncii stă mândră în fața acestei adunări, arătându-i un câștig curat de 7 milioane și 612 mii Lei, indoit de mare decât era tot capitalul ei în vremea ungarilor! Lumea românească dorește „Albinei“ multe alte adunări iubilare, din prilejul cărora să se poată vorbi despre ea tot binele care se vorbește astăzi!

„Forestiera“

Stăpânirea românească peste aceste locuri, a avântat pe oamenii noștri și la întemeieri de așezăminte economice noi, dintr'una cu capital (părtășie) mare, ca de pildă „Intreprinderile Forestiere Române“ (pentru tăiatul de păduri și negoțul cu lemn), și „Banca Centrală pentru Industrie și Comerț“.

Amândouă întemeiate cu capital mare, dintr'una, de câte 50 milioane Lei.

„Forestiera“, ca întreprindere nouă de acest fel la noi Românii din Ardeal, a avut de luptat la început cu oare-cari greutăți, până să-și nimerească cumpăna și calea mai sigură. — Azi însă, precum arată și bilanțul ce-l tipărim în acest număr al foii, ea apare ca trecută peste clătînările începutului și pornită pe calea muncii cu bun rod! În 3 ani de lucrare a ajuns să aibă fond de rezervă peste 5 milioane și, deși a făcut însemnate amortizări de vre-o 8 milioane, să scoată totuși pe anul trecut un câștig de aproape 7 milioane Lei. Și sunt cele mai bune nădejdi că în viitor se va tot întări și va ajunge la înflorirea pe care cu toții o dorim, — ca unei însemnate întreprinderi românești.

Despre

„Banca Centrală“

am primit dela un cetitor al nostru următoarea scrisoare care-i cercețează și prețuește-lucrarea, cu privire pricepătoare:

Conducerea Băncii Centrale din Cluj face o mare bucurie de Sfințele Sărbători tipărind socotelile sale pentru anul trecut 1922. Zio face bucurie, atât acționarilor cât și deponenților, de oarece răsfoind prin socoteli vedem, că oamenii de bine, puși în fruntea Băncii Centrale, fie ca membri în direcțiune (conz. de Adm.) fie ca censori directori, și-au dat în anul trecut toată silința ca să ridice banca acolo unde o dorim cu toții și ca să poată da fiecărui ceea ce i se cuvine: acționarului dividendă, deponenților camătă (dobândă).

Și cu bucurie trebuie să vedem, că banca cu ajutorul lui Dumnezeu și a tuturor oamenilor înțelegători, din zi ce merge se întărește și se înalță în toate direcțiunile pe cari le are în planul ei. Căci trebuie să știm, că fondatorii Băncii Centrale dela început și-au făcut socoteala, că nouă în Ardeal ne trebuie, pe lângă bănci românești, și negoț și industrie românească! Noi nu ne mai putem mulțami numai cu faptul că mergem la bancă și luăm bani împrumut, cu cari mergem să cumpărăm pânză, talpă, cuie și câte toate mărfuri cari ne vin de-a gata din țări străine. Fondatorii Băncii Centrale și-au zis: De ce să trimitem noi mărfurile noastre crude, neplutate în țări străine vânzându-le cu preț de nimic, ca mai târziu să le aducem de-a gata plătindu-le cu preț de 4—5 ori? Căci bine știm că vindem pielea de vită cu 30 lei un kilogram și cumpărăm cu 150 lei talpa. Ei bine, câștigul acesta să ne rămână nouă în țară. Apoi s'au mai gândit cei din fruntea băncii, că românul din binecuvântarea Celui de sus, e spornic și la copii. Pământul la noi e puțin așa că sporindu-ne, azi-mâne nu vom mai avea pământ destul de lucru și trebuie să luăm lumea în cap pentru a putea trăi. De aceea Banca Centrală s'a pus pe lucru să facă fabrici unde să lucreze copiii noștri și și-i mai mare dragu să vezi cum fabrica dela Ghiriș face pe zi 4—5 vagoane cuie de drot, dela fabrica de sticlă din Turda iss gata pe zi 100 mii sticle. la fabrica „Meteor“ se fac țigle de eternit sigure contra focului. În aceste fabrici lucrează la vre-o 1800 oameni. Și dacă Dumnezeu ne dă minte, în 4—5 ani pot fi toți lucrătorii Români, căci azi mai sunt între ei mulți străini, dela cari ai noștri trebuie să învețe.

Și mulțumită lui Dumnezeu, treburile la fabrici merg foarte bine. Să câștigă destul de mult, așa că acționarii primesc dividendă frumoasă iar muncitorii plătiți bine. Dar cresc și acțiunile, așa că să zicem o mășină care a fost 1 milion lei, azi face cel puțin 3 milioane. Așa dar cine are acții, face câștig bun, că sporește în preț.

Este drept că și frații de acasă înțeleg lucrurile acestea, dar Românii din America cari văd mai bine și mai curat lumea, înțeleg și mai bine. De aceea, cum am înțeles, Românii din America tot merou cer acții dela Banca Centrală, iar cei ce nu cumpără acții, trimit banii ca depunere, deoarece pe lângă că capătă camătă frumoasă, pot dormi liniștiți, că banii lor sunt la loc bun. Și totmai fiindcă lumea a înțeles rostul Băncii Centrale, averea băncii

în anul trecut a sporit dela 166 milioane lei la 235 milioane lei, iar depunerile dela 65 milioane la peste 100 milioane lei. Și zilnic vin scrisori dela frații din America, cari vestesc banca, că-și trimit banii acolo, fiindcă știu că fac bine și pentru ei și pentru popor. Că banca învârte banul în tot felul. Să vă spun cum? Am fost la granița către Cehi, unde am dat de un tren lung încărcat cu vite. Pe vagoane erau țărani de pe la Bistrița. Și am întrebat, că a cui sunt boii? Mi-au răspuns, că a Băncii Centrale din Cluj, care peste tot anul cumpără dela țărani vitele bătrâne îngrășate, cu prețuri mari și le duce la Praga și Viena. Câștigă și poporul.

Tot așa se duc și se aduc porci de prin Basarabia, — se exportează semințe de trifoi și lăptână, orz, ovăș, fasole, linte și altele.

Iată de ce primim socotelile Băncii Centrale cu bucurie.

Vedem, că Dumnezeu dă minte și Românului și mai lucră și pentru folosul lui, nu tot pentru străini. Și de aceea datorința noastră este, că acolo unde vedem că se face treabă bună, — fie la Banca Centrală sau ori la care întreprindere, — să ne punem cu toții umărul și să-i dăm ajutorul nostru cât de puțin, cât de mic, căci din picături mici să face marea. Nenea George dăce la Banca Centrală 5000 lei, altul 50.000, altul cumpără acții și să vedeți cum din picături adunate răsar fabrici mari, de to învasești oșnd întrii prin ele. Așa vezi că se poate lucra, dacă toți cei buni ne adunăm la oaltă și îi dăm sprijinul de lipsă Băncii Centrale.

Să mai spun o vorbă! Toți suntem pe jidani și streini! Dar oare sunt ei de vină, ori noi? Eu cred că noi. Nu trebuie să ascultați de făgădueli deșerte, ci să ascultați de porunca singelui. Și mi-a povestit un doctor mare, că numai singele din acelaș neam să suferă unul pe altul. Singele strein să omoară unul pe altul. Și cum streinul e mai speculant, singele lui nimicește pe al nostru.

De aceea noi trebuie să ne luăm după făptuirea dumnezeiască și singele nostru românesc să-l întovărășim tot cu singe românesc, că singele românesc cu singele românesc nu se omoară, ci dă viață puternică, înflorire.

Și dacă așa este, cu toții trebuie să alergăm la frații noștri. Să cumpărăm dela ai noștri, iar dacă avem un ban pentru zile negre, să nu-l dăm streinului să-l chivernisească, ci să-l ducem la băncile noastre, căci precum v'am arătat mai sus, dela băncile românești ni se întoarce și nouă binele. Dacă voim să avem mărfuri estine, dacă voim să avem fabrici, unde să putem lucra când la timp nu avem de lucru, trebuie să sprijinim cu acții și depuneri Banca Centrală din Cluj, care iară a dat dovadă, că cine o sprijinește, faptă bună făptuește pentru el și neamul nostru.

Eu unul cetind socotelile Băncii Centrale m'am bucurat mult și pe cum cred în învierea lui Isus Christos, așa cred, că mergând pe căile bune arătate de Banca Centrală, și neamul nostru românesc va învia din somn și se va înalța acolo, unde îi este locul unui popor muncitor, cu frica lui Dumnezeu, cuminte, cum suntem noi Românii.

Învierea lui Christos să ne aducă lumină în minți, dragoste între frați și veselie și bucurie în casă!

Moș Neagu, acționar.

Poșta Redacției.

Dsale Vasile Poleac în Cermei. De aici folle merg regulat. Poate nu mai e bun No. 108 al casei? No. 2. 10. 11. și-au mers de nou.

Dsale Marcel Sigismund în Lugoj. Da. Am primit.

Dsale Gavrilă Petcu în Duleu. În 10 Ianuarie și-am trimis, recomandată. Calendarul pe care l'ai plătit de-odată cu abonamentul. În 29 Martie ni-a venit Calendarul napoi, cu însemnarea dela poștă: „Nereclamat”, adică necerut de d-ta. La D-voastră poștă nu vă aduce acasă scrisorile? Cine-ți aduce foile, cau când îți scoți în fiecare săptămână foia, de ce nu și-a dat și Calendarul? Fil bun fă întrebare la poșta de acolo, — căci d-ta ne-ai socotit, Negreșit, pe noi de vină că nu-ți vine Calendarul. Acum ce să facem? Să-l trimitem de nou? Și va fi bună poșta de acolo ați-l da după ce cheltuim a doua oră taxa de recomandare?

Dsale George Dragoș din „Bogata, Pr.” Me-a trimis în 26 Martie 45 Lei și a scris pe cupon numai numele și comuna, nici județ (comitat), nici poșta din urmă. Pe sigilul poștal se vede oficiul *Pecl ca unguerească*. În cartea numirilor de comune aflăm 4-5 comune cu numele „Bogata”, una de olt, alta de Murăș, una românească, una unguerească, dar nici una nu e dintr'un județ cu Peleca (j. Arad) ci tot din alte județe. Așa nu putem trimite omului nici fol nici scrisoare cu întrebare. — Cel ce ar ști cine e G. Dragoș din Bogata, — îl rugăm să-i arate această Poștă a Redacției, rugându-l să ne scrie: Pentru ce a trimis banii?, unde își are poșta din urmă și în ce județ? Pe dosul cuponului încăpeau așa de bine 5-10 cuvinte de lămurire.

INVITARE

Am onoare a invita acționarii institutului „Creditul Commercial, S. A.” la

Adunarea Generală,

care se va ține la 12 Aprilie 1923 ora 10 a. m. în localul „Hitelszövetkezet”.

Hațeg, la 28 Martie 1923.

Cu stimă:

Mihai Peter m. p.
președinte.

OBIECTE:

1. Modificarea statutelor.
2. Alegerea membrilor din direcțiune.
3. Alegerea membrilor comitatului de supraveghiere.
4. Propuneri.

(765) 1-1

Consiliu Orașului Orăștie.

Nr. 607/1923 adm.

Publicație.

Consiliul orașenesc în baza de liberatului din 5 Octombrie 1922 aduce prin această la cunoștință publică, că fânașele și grădinile de pe hotarul Orăștiei, se dau în arândă pe cale de licitațiune publică care se va ține la 29 Martie 1923 la orele 10 a. m. în sala de ședințe a orașului.

Se dau în arândă pe un an, a-

decă dela 1 Ianuarie 1923 până la 31 Decembrie 1923:

1. Fânașul din dealu villor, cu 150 Lei.
2. Fânașul din Dealu fleșerilor cu 102 Lei.
3. Grădina dela Amlacher lângă Cimitirul Central, 1300 Lei.
4. Fânașul din hotarul Căstăului, 180 Lei.
5. Grădina de altol cu 700 Lei.

Sumele arătate în dreptul fiecărui punct, este prețul de strigare. Licitații au să depună vadul de 10% din prețul strigării.

Se poate licita verbal și scrip-turilic cu ofertă închisă.

Condițiunile de licitațiune se pot vedea la primărie în orele oficlose.

Orăștie, la 12 Martie 1923.

Belet,
primar.

(747) 2-2

Dentist Dr. S. Seidner dă consultați în ORĂȘTIE Plașa Aurei Vlaicu 7 (la e de-ăsura prăvăliei Ioan Rob). — Plombe. — Scoatere de dinți fără durere. — Regulare de dinți. Punere de danturi. (729) 8-

VÂND în Orăștie strada Baron Ursu No. 14, lângă Drumul țării, o casă cu două camere, bucatărie, șură mare cu două grajduri, cu lumină electrică în ele, fântână în curte; — și

6 jughere cadastrale pământ arător clasa primă, lângă oraș, cu 1000 butuci vie reditoare.

150 Hectolitri vin bun, cu 6, 8 și 10 Lei litrul, numai dela 50 litri în sus.

La Fabrica de Cherestea (joagărul) din Sibol în toată Joia să vând scânduri, lațuri, mărghini, și altele.

Teodor Vulpe, Orăștie (Telephon 30).

(739) 3-3

„ALBINA” institut de credit și de economii, în Sibiu.

Contul Bilanț la 31 Decembrie 1922.

Activa.		Pasiv.	
Cassa în numărar	5,651.910 16	Capital societar	25,000.000
Bonari la bănci	6,339 485 22	Fondul gen. de rezervă	12,000.000 —
Monete	49.839 49	Fondul special de rezervă	1,367.654 97
Cambii	57,774.731 08	Fond. de garanț. al scris. fonc.	280.000 —
Credite cambiale cu acoperire hipotecară	22,872.755 37	Fondul „Partenie Cosma”	67.430 —
Imprumuturi hipotecare în scrisuri fonc.	2.025 718 44	Fondul de pens. al funcționarilor instiit.	2,263.287
Obligațiuni cu cavenși (țărănești)	76 105 —	Scrisuri fonciare 5% în co-roane în circ.	1,800.000 —
Credite de Cont-Curent	224,346 950 45	Scrisuri fonciare 4 1/2% în co-roane în circ.	200.000 —
Avansuri pe efecte publice	107 261 50	Scris. fonciare eșite la sorți în circ.	382.000 —
Casele institutului și alte realități	2,462.939 34	Depozite spre fructificare	212,102.330 25
Efecte publice	7,224.772 50	Depozite în cont-curent	43.895.707 11
Acțiuni dela bănci	24,218.152 50	Ordine de plată	5,679.448 05
Efectele fondului de penziuni al funcș.	2,072 900 —	Dispozițiuni Americ.	7,703 903 83
Efect. fond. de garanție al scris. fonc.	288,000 —	Reescont	32,755 000 —
Mobilier amortizat	—	Dividendă neridicată	110.310 —
Diverse conturi debitoare	1,776.231 29	Diverse conturi creditoare	1,522.867
		Interese transitoare anticipat. pe 1923	2,545.439
		Profit curat	7 612 373
			357,287.752 24

Conturi de ordine:

Efecte în gaj	96,325.133 88
Efecte în depozit	6,513.788 43
Cauțiuni și garanții	6,794.063 70
Deb. de cauțiuni și garanții	13,360.000 —
Div. Efecte în Comis. și gaj	13,080.600 —
	136,073 586 01
	493,361 338 35

Conturi de ordine:

Dep. de efecte în gaj	96,325.133 88
Depon. de efecte în depozit	6,513.788 43
Div. Cauțiuni și Garanții	6,794.063 70
Cauțiuni și Garanții	13,360.000 —
Efecte în Comis. și Gaj	13,080.600 —
	136,073 586 01
	493,361.338 35

Contul Profit și Pierdere.

Debit.		Credit.	
Interese:		Interese:	
pentru depozite spre fructificare impozabile	8,223.100 37	dela cambii de bancă	2,298 173 21
pentru depozite spre fructificare libere de impozit	621.436 04	dela credite cambiale cu acoperire hipotecară	1,238.133 56
pt. depuneri în cont-curent	573 678 69	dela impr. hipotecare	214.766 54
pentru scrisuri fonciare	132 718 77	credite de cont-curent	12,776.033 17
	9,550.933 87	efecte publice și acțiuni	1,881 299 52
Spese:		credite personale	21 473 10
Salare	1,009.812 —	avansuri pe efecte	6 266 46
Adause de scumpete	3,314.602 01	Chirii	94 390
Bani de cvartir	226.564 —	Provizțiuni	6,489 151
Impr., registr., porto, diverse	1,143.329 71	Profit la moneda	32.012
Marce de prezență	43.400 —		
Chirii	50 566 —		
	5,788.273 72		
Contribuțiune:			
directă și aruncuri	1,044.494 02		
după Interese de depuneri	1 055 625 48		
	2,100.119 50		
Profit curat	7,612.373 63		
	25,051.700 72		

Sibiu, la 31 Decembrie 1922.

I. Vătășan, m. p. director executiv. Constantin Popp, m. p., director executiv. Ioan Rebegea, m. p., contabil.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIUNE:

Dr. Beu, m. p. prez. Dr. I. Lupaș, m. p. Lapedatu, m. p. Dr. Laurențiu Pop, m. p. Dr. G. Popoviciu, m. p. Dr. Bologa, m. p. Dr. L. Borcea, m. p. Dr. Comșa, m. p. N. Togan, m. p. Dr. Stroja, m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă și în consonanță registrele institutului.

Sibiu, la 27 Februarie 1923.

COMITETUL DE CENSORI:

(763) 1-1 Mateiu Volleanu, m. p., prezident. Victor Fincu, m. p. Dr. Nicolae Schiau, m. p. Emil Verzariu, m. p.

„Banca Centrală“ pentru industrie și comerț soc. anonimă Cluj.

Active.		Bilanț general la 31 Dec. 1922.		Pasive.	
Casa (numerar, cecuri, valute)	10,819,109.57	Capital societar	50,000,000.—		
Escont	61,536,137.05	Fond de rezervă	16,358,000.—		
Imprumuturi pe lombard și ipotecă	6,440,180.59	Fond de pensii	1,041,330.—	17,379,330.—	
Conturi curente	79,923,598.79	Depuneri pe libel	84,449,966.24		
Efecte publice, acțiuni și părți ipări	39,386,135.25	Dep. în cont-curent	15,811,073.93	100,261,040.17	
Imobile: Edif. Centralei, edificiile sucursalelor: Alba Iulia, Arad, Bistrița, Hașeg, Timișoara, Turda, Orad. mare, Depozitele de mărfuri la Centrală și la sucursalele: Arad, Alba Iulia și Sibiu	11,011,666.10	Reescont	56,666,000.—		
Mobilier, aranjament în depozite și vehicule	1,971,887.15	Dividendă neridicată	260,122.25		
Mărfuri (Cereale, coloniale, etc.)	20,851,236.70	Diverse conturi creditoare	1,972,421.49		
Diverse conturi debitoare	2,875,147.08	Beneficiu net	8,276,184.37		
	234,815,698.28			234,815,098.28	

Spese.		Contul Profit și Pierdere.		Venite.	
Interese de depuneri	3,703,192.30	Interese	10,786,617.55		
Interese de reescont	2,888,588.66	Provizuni, venite dela întreprinderi industriale, etc.	8,687,883.79		
SPESE:		Venite dela mărfuri	8,073,327.55		
Salare și adausuri	5,688,705.12				
Spese generale	4,115,276.64				
Impozit	1,666,232.25				
Amortizări	1,209,958.55				
Beneficiu net	8,276,184.37				
	27,548,028.89			27,548,028.89	

Cluj, la 31 Decembrie 1922.

Pt. contabilitate: Ioan Babeș m. p. expert-contabil.

DIRECȚIUNEA:

Ioan Comșa m. p. dir. general. Virgil V. Bontescu m. p. director. Virgil Dessila m. p. director. Dr. Oct. Sglimbea m. p. director.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Dominic Rașu m. p. președinte. Ioan Vulcu m. p. v.-președinte. Dr. Iacob Radu m. p. Ioan Hossu m. p. Dr. Gheorghe Popescu m. p. Const. Herța m. p. Dr. Laurean Gherman m. p. Vas. C. Osvadă m. p. Gheorghe Adam m. p. Dr. Ionel Pop m. p. Dr. Alexandru Fodor m. p. Ioan I. Lapedatu m. p. Dr. Valentin Porușu m. p. Subsemnații censori am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă și consonanță cu registrele băncii. Dr. Oct. Rusu m. p., președ. Const. Popp m. p. Aurel Ciortea m. p. Nic. Bratu m. p. Aurel C. Domșa m. p.

„BALOMIREANA“, însoțire de credit în Balomir

Convocare

Onorații membri ai însoțirii de credit „Balomireana“ din Balomir se convoacă prin aceasta la ședința adunării generale ordinare, care se va ține în Balomir, Marți la 10 April st. n. 1923 oara 12 ziua, în sala cea mare a școlii române cu următorul

PROGRAM:

1. Deschiderea și constituirea ședinței prin alegerea a 2 bărbați de încredere și a unui notar.
  2. Raportul direcțiunii și a comitetului de supraveghere despre anul de gestiune 1922.
  3. Prezentarea Contului Bilanț și a Contului Profit și Pierdere, încheiat la finea anului 1922 și deliberare asupra folosirii profitului cerat realizat în acest an.
  4. Voarea absolutorului pe seama direcțiunii și a comitetului de supraveghere pentru anul de gestiune 1922.
  5. Alegerea de membri în comitet în locul acelor cărora le a expirat mandatul.
  6. Eventuale propuneri.
  7. Închetearea ședinței și verificarea procesului verbal.
- Balomir, la 20 Martie 1923.
(766) 1-1 Direcțiunea.

Active.		Contul Bilanț la 31 Dec. 1922.		Pasive.	
	Lei. b.		Lei. b.		Lei. b.
Casa în număr	21,566.27	Părți fundam.	7,500.—		
Obligațiuni cu cavenși	118,259.10	Dep. spre fruct.	123,573.28	131,073.28	
Efecte și obligațiuni de atut	3,528.95	Fond agricol		19,133.78	
Cont curent „Ardeleana“	27,206.—	Fond de rezervă		600.—	
Mașini agricole	5,350.—	Pro diverse		374.—	
Butoaie	500.—	Donațiuni		74.—	
Interese transitoare	1,246.—	Tibre		55.50	
		Fond de edificare		2,500.—	
		Profit curat		23,845.76	
				177,656.32	

Spese.		Contul Profit și Pierdere.		Venite	
	Lei. b.		Lei. b.		Lei. b.
Spese de birou	3,282.50	Interese dela obligații	8,109.38		
Contribuție directă	9,016.05	Provizuni	3,473.71		
Dare de 12%	1,140.66	Venitele mașinilor	45,439.20		
Dare de 1%	509.36	Interese dela Cont-Curent	200.—		
Interese la depuneri	7,180.60	Profit-Pierdere	2,475.10		
Spesele mașinilor	14,722.46				
Profit curat	23,845.76				
	59,697.39			59,697.39	

Membri la începutul anului au fost 133. În decursul anului au intrat 17 membri. La finea anului rămân 150 membri cu tot atâtea acțiuni, în suma de 7500 Lei.

Balomir, la 31 Decembrie 1922.

DIRECȚIUNEA:

Ieronim Anghel, m. p. președinte, Toma Vulcu, m. p. cassar, P. Furdul, m. p. contabil, Dragosim Fleșer, m. p. Ionel Adam, m. p. Bonța George, m. p. Vulcu Ion I. Iosif, m. p. Todoran Nicolae, m. p. Mihail Ion I. Todor, m. p. Subsem. comitet de suprav. examinând cont. prezente le-a aflat în ordine. Balomir, la 20 Martie 1923. Avron Balomiri, m. p. preș. Valdean Nicolae, m. p. Angel Nicolae, m. p. Cristea Ion, m. p. Mihală Ion, m. p. Angh. Zosim, m. p. Valdean Ion, m. p.

Moară de arândat.

În Geogiu de Jos se dă în arândă prin licitație publică, pe timp de doi ani, „moara din Jos“, dela mijlocul satului fostă alui Șalamon, azi proprietatea subscrișului. Licitația se va ține a treia zi de Paști la orele 2 după prânz, în fața morii. — Prețul de strigare 5000 Lei pe an.

Condițiile de licitație se pot vedea la subscrișul proprietar:

Iacob Sârbu

(754) 2-2 proprietar de moară

Depozitul de fabrica de piele

RUDOLF KOOTZ

din Orăștie, Strada Regală Nr. 1,

cumpără în orice cantitate și ori-ce fel de *piei crude* (nelucrate), plătiind prețurile de zi cele mai înalte! (756) 2-2

Casă de vânzare

În Orăștie, Dealul mic Nr. 1. (îngă vila dlui Cerașan), constă din 2 odăi, bucătărie, fântână în curte, grădină, cochină și un șopru mare, — e de vânzare din mână liberă. — Informații acolo.

Carol Horvat,

(758) 2-2 Orăștie.

Casă de vânzare

se află în Orăștie, strada Biserica nouă, — casa fostă alui Ioan Simedru, mare, cu grădină mare, șură, șoproane, etc. A se adresa la: Ioan Gheorghian. 2-2 (762) Orăștie, str. Câmpului 11.

Garnitură de treerat

de 4 P. H, cu șbor, în stare bună, sistem Clayton Schullewort, e de vânzare la:

ALMĂȘAN, mecanic

Sautohalma, p. Simeria. (722) 4-4 (j. Hunedoarei).

O moară mână de un motor cu benzină, de 8 puteri de cai, cu o peatră ce are un metru în diametru, și cu toate reevistele aparținătoare motorului și morii, asemenea și butoale pentru benzină, de lemn și de fier, sunt de vânzare la:

Toma Bălaci

(734) 3-3 Almașul-Mare p. Zlatna

Casă de vânzare.

În strada Crișana (Zăvoiu) e de vânzare din mână liberă casa de sub Nr. 31, constătoare din 3 încăperi, fântână, cochină, șopru și grădină cu plantașele de pomi și legume. — Informații la

N. Culae Ispas

Orăștie, Str. Căstăului veche. (767) 1-2

Scânduri, blani

(fostăne) și *grinză* pentru poduri și pivnițe, — caferi (câpriori pentru case și șuri) șlipuri (traverse) și stâlpi pentru grădini, tot de *goron*, — vând: *Coșma & Jinar* din Șușag, (posta Săsciori, jud. Sibiu).

(796) 1-3

INTREPRINDERILE FORESTIERE ROMANE, societate anonimă, CLUJ,

INVITĂ pe acționari la

a III-a adunare generală ordinară,

ce se va ține în Cluj (edif. „Băncii Agrare”) în ziua de 20 Aprilie 1923, la orele 3 p. m., cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Constituirea adunării generale.
2. Raportul Consiliului de administrație despre gestiunea an. 1922.
3. Raportul Cenzorilor.
4. Bilanțul anual și împărțirea profitului net.
5. Hotărârea asupra absolutului Consiliului de administrație și a Cenzorilor.
6. Alegerea membrilor în Consiliul de administrație.
7. Fixarea mărcilor de prezență.

Se atrage atențiunea dlor acționari asupra art. 10 din statute.

Acțiunile sau titlurile provizorii se pot depune la casieria societății noastre în Cluj, la „Banca Agrară” S. A. privilegiată Cluj, la „Banca Centrală” pentru Industrie și Comerț Cluj, „Albina” Sibiu, „Victoria” Arad, „Timișana” Timișoara, „Ardeleana” Orăștie, „Izvorul” Alba-Iulia, „Silvania” Șimleul Silvaniei, precum și la toate sucursalele acestora; în București la „Banca Marmorosch Blank & Co.”, „Banca Cerealiștilor” Sucursala „Albina”, „Banca Franco Română” București, „Banca Moldovei” și „Banca Ununei Române” Iași.

Consiliul de administrație.

ACTIVE				BILANȚ GENERAL la 31 Decembrie 1922.				PASIVE			
Casa în numerar			886.506'18	Capital			65.000.000'—				
Investiții:				Fonduri:							
Păduri	40.454.255'27			Fond de rezervă			5.005.039'86				
Amortizări	4.299.545'74	42.154.707'55		Fond de asigurări			177.754'86				
Fabrici de cherestea	4.058.225'87			Fond de binefaceri			39.159'39			70.221.934'—	
Amortizări	409.135'87	3.649.090'—		Imprumuturi						10.000.000'—	
Linii industriale	13.665.269'08			Reescont						9.174.976'—	
Amortizări	1.425.269'08	12.240.000'—		Dividendă restantă						678.291'—	
Construcții	1.627.400'60			Conturi curente						40.553.256'—	
Amortizări	253.100'60	1.374.300'—		Diversi creditori						2.098.759'—	
Material tehnic	10.082.875'70			Cauțiuni						150.097'—	
Amortizări	1.099.875'70	8.990.000'—		Profit						6.996.793'—	
Vite și Vehicule	182.760'—										
Amortizări	13.760'—	169.000'—	68.577.097'53								
Material lemnos			49.266.463'—								
Diverse acții			9.840.000'—								
Efecte de primii			9.675.646'—								
Alimente			189.029'—								
Participațiuni			100.000'—								
Garanții			449.000'—								
Diversi debitori			455.567'55								
Mobiliar			415.000'—								
			139.854.109'26								139.854.109'26
Conturi de ordine:				Conturi de ordine:							
Efecte în garanție			10.600.000'—	Efecte de plătit			10.600.000'—				
Titluri în depozit			534.000'—	Deponenți de titluri			534.000'—				
Debitori de efecte în gaș			8.250.000'—	Efecte în gaș			8.250.000'—			19.384.000'—	
			159.238.109'26				159.238.109'26				

CHELTUELI				CONTUL PROFIT ȘI PERDERE				VENITE			
Cheletueli de exploatare			13.932.667'54	Venit din material lemnos			37.868.549'—				
Salare și plăți			1.357.007'99	Diverse venituri			516.720'—				
Cheletueli generale			2.627.846'81								
Dobânzi și comisioane			4.519.072'21								
Dări și impozite			46.786'59								
Taxe la casa socială			56.133'02								
Amortizări:											
La Investiții			7.493.686'99								
Diferență de curs la efecte			1.149.000'—								
Pretenziuni neincasabile			162.724'91								
Mobiliar			43.331'74								
Profit			6.996.793'02								
			38.385.070'62								38.385.070'62

ss. Dr. Ioan Pop, dir. general.

Pt. contabilitate: ss. Octavian Bohașel, ss. Emil Lupea, experți contabil.

Consiliul de administrație:

ss. Dr. Octavian Rusu, președinte ss. Dr. Emil Hașegan ss. Dr. Alex. Racoși ss. Ionel Comșa ss. Dr. P. Porușiu ss. Prinț C. Caragiu
 ss. Grig. Carp ss. Vas. Osvadă ss. I. Raducan ss. Dr. Victor Bontescu ss. ing. P. Panaitescu ss. Leon Sculy ss. Nicolae Comșa

Subeșnașii cenzori am examinat bilanțul prezent și l'am aflat în regulă și în deplină consonanță cu registrele societății.

ss. Dominic Rațiu, președ. și expert contabil ss. Val. Herlea ss. I. Rebeș, exp. cont. ss. Iuliu Enescu, exp. cont. ss. Dr. E. Sculy Logoth

Lucrări de zidărie și lemnărit.

Subscriul primesc și le execut la dorința celor interesați. Anume edificii publice și economice, poduri și altele, precum și tot felul de reparări.

(753) 3-3 Măestru Luca Dan
Orăștie, Str. Avram Iancu, 7.

Casă de vânzare

Str. Fabricii Nr. 25, cu edificiile laterale de lemn, pentru local, crișmă și prăvălie. Informații la proprietarul

(735) 3-3 George Stoica, Orăștie

Pentru butnari.

La subscriul se află unelte de butnărit pentru 3 calfe de butnari sau un măestru poate da îndată lucru la 3 calfe. Am și doage și cercuri. — A se adresa pentru informațiuni la:

(768) 1-2 Crișan Alexă,
Hunedoara (jud. Huned.)

Benzină!

Ușoară și grea; — Petrol și oleuri de uns, pentru mașini și automobile, — vînd cantități mari și în mic:

(771) 1-3 Depozitul Fărcașiu
Sebeșul-săcesc (jud. Sibiu)